

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ELSŐ SZEKCIÓ

VIG kontra MAGYARORSZÁG

(Kérelem sz. 59648/13)

ÍTÉLET

8. Cikk • A magánélet védelme • Hazai jog jogellenes rendelkezése megfelelő garanciális biztosítékok nélküli fokozott rendőri ellenőrzésekkel kapcsolatban • Valódi korlátozás vagy ellenőrzés hiánya fokozott ellenőrzés, és ennek során végrehajtott rendőri intézkedések tekintetében

STRASBOURG

2021. január 14.

A jelen ítélet az Egyezmény 44. Cikk 2. pontjában hivatkozott körülmények bekövetkeztével válik véglegessé. Szerkesztői változtatások lehetségesek.

A Vig kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Első Szekció) az alább felsorolt személyek részvételével, Kamaraként tartott ülésén:

Ksenija Turković, *Elnök,*

Krzysztof Wojtyczek,

Alena Poláčková,

Paczolay Péter,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström,

Raffaele Sabato, *bírák,*

és Abel Campos, *Szekció Jegyzőkönyv-vezető,*

az alábbiak figyelembevételével:

Vig Dávid úr magyar állampolgár („a kérelmező”) Magyarország ellen, az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény 34. Cikke alapján 2013. szeptember 16-án benyújtott kérelme;

döntés arról, hogy a kérelemről értesítik a magyar kormányt („a Kormány”);

az alperes Kormány észrevételei és a kérelmező erre válaszképpen küldött észrevételei;

A Szekció Elnöke által beavatkozási joggal felruházott *Res Publica* által benyújtott megjegyzések;

2020. december 8. napján zárt tanácskozáson,

a fenti napon kelt alábbi ítéletet hozza:

BEVEZETŐ

1. Az eset a rendőrségnek, a Rendőrségről szóló törvény szerinti azon jogkörével kapcsolatos, hogy ellenőrizze magánszemélyek személyazonosságát és fokozott ellenőrzés esetén átkutasson személyeket, mely állítólagosan sérti a kérelmezőnek az Egyezmény 5. Cikke (szabadsághoz és biztonsághoz való jog), 8. Cikke (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog) és 13. Cikke (hatékony jogorvoslathoz való jog) szerinti jogait.

A TÉNYEK

2. A kérelmező 1984-ben született és Budapesten él. Fazekas T. úr, Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte.

3. A Kormányt Tallódi Z. úr, az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

4. A felek előadása alapján a tényállás a következőképpen foglalható össze.

5. 2013. január 16-án a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet („Szolgálati szabályzat” – lsd. 23. pont lent)

26. §-a alapján az országos rendőrfőkapitány Magyarország egész területén fokozott ellenőrzést rendelt el 2013. január 16 és 2013. március 31. között, mely szerint „rendszeres ellenőrzést kell végrehajtani az Európai Unió irányába illegálisan használt migrációs útvonalakon, melynek során az illegális határátlépések megelőzésére szolgáló átvilágítási rendszereket kell alkalmazni”.

6. Az említett időszakra eső időpontban, 2013. március 29. és 30. napján Budapesten a Sirály kulturális központban (a továbbiakban: „Kulturális Központ”) kulturális fesztivált rendeztek. Az országos rendőrfőkapitány rendelete alapján a Budapest VI. kerületi rendőrkapitány intézkedési tervben elrendelte a kulturális központ fokozott ellenőrzését, a látogatók átkutatását, igazoltatását és körözött személyek keresését. A rendőrkapitányság korábban azt a tájékoztatást kapta a kerületi polgármesteri hivataltól és Budapest főpolgármesterétől, hogy a hely szabálytalanul működik, nem rendelkezik kellő engedélyekkel és a tűzbiztonsági előírásokat sem tartja be. Az intézkedési terv szerint a fokozott ellenőrzés célja a központ működésével kapcsolatos szabálytalanságok és más illegális tevékenységek megelőzése volt.

7. 2013. március 30-án éjfél tájban több rendőr jelent meg a Központban és valaki, valószínűleg az alkalmazottak egyike, tájékoztatta a jelenlévőket, hogy hogy a rendőrség mindenkit igazoltatni fog, és szabadon távozhat, aki akar. Fél óra múlva mindenkit felszólították a helyiség elhagyására és azt a tájékoztatást adták, hogy csak az térhet vissza, akit a rendőrök ellenőriztek.

8. A kérelmező szerint arra a kérdésre, hogy miért igazoltatnak, a rendőrök azt válaszolták, hogy „éjszakai ellenőrzés” van. A kérelmező kifejtette, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: „a Rendőrségről szóló törvény” – lsd. 22. pont lent) szerint az „éjszakai ellenőrzés” nem szerepel jogalapként a rendőrség szóban forgó intézkedésére. Ezután azt mondták a kérelmezőnek, hogy eltűnt személyt keresnek. Másokat állítólag arról tájékoztattak, hogy az eljárás a „fokozott ellenőrzés” keretében történt.

9. A kérelmezőt felszólították személyazonosító igazolványának átadására, melyet megtett, majd felszólították, hogy a rendőrök kíséretében hagyja el a helyiséget. A kérelmező szerint nem volt indok arra, hogy teljesítse a rendőri felszólítást, mivel személyi azonosságát ellenőrizték, de annyira megfélemlítették az őt körülvevő rendőrök, hogy nem ellenkezett. Kifelé menet az egyik rendőr megpróbálta provokálni azzal, hogy meglökte őt.

10. A kérelmező felső ruházatát átvizsgálták, és mivel semmilyen bűnjelet nem találtak nála, szabadon távozhatott.

11. 2013. május 29-én a kérelmező az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI tv. („az Alkotmánybíróságról szóló törvény” – lsd. a 20. pontot lent) 26. § (1) bekezdése alapján panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben megtámadta a Rendőrségről szóló törvény

30. § (1) – (3) bekezdését és a 31. §-át (lsd. a 22. pontot lent) és a Szolgálati szabályzat 26. pontját (lsd. 23. pontot lent).

12. 2013. június 7-én a panaszt egyesbíró eljárása során, az Alkotmánybíróságról szóló törvény 30. § (1) bekezdésére hivatkozva befogadhatatlannak nyilvánították, azon az alapon, hogy elkésett, mivel a vonatkozó jogszabály hatálybalépését (1994. május 1.) követő 180. napon túl nyújtották be.

13. A kérelmező a rendőri intézkedéssel kapcsolatban panaszt nyújtott be a Független Rendészeti Panasztestülethez („a Testület”). Vitatta a fokozott ellenőrzés során végrehajtott rendőri intézkedések jogszerűségét, arra hivatkozva, hogy a Rendőrségről szóló törvény fokozott ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései, együtt olvasva a Szolgálati szabályzattal korlátlan jogot adnak a rendőrségnek, hogy bárkit igazoljanak és átkutassanak anélkül, hogy az érintett tudná, miért történnek az intézkedések. Ezen kívül, mivel az intézkedésekhez nincs szükség különleges körülmények fennállására, szinte lehetetlen megkérdőjelezni azok jogszerűségét és jogorvoslatot keresni az intézkedésekkel szemben. Másodszor, a kérelmező a szóban forgó igazoltatást és az átvizsgálást eljárási szempontból is kifogásolta, mivel a rendőrök nem adták meg az azonosító számukat, nem indokolták az eljárást, olyan hangnemet használtak, mely megalázó volt számára, és nem tájékoztatták arról sem, hogy milyen jogorvoslati lehetőségei vannak az intézkedésekkel kapcsolatban. Hangoztatta, hogy ruházatának átvizsgálása minden jogalapot nélkülözött, és kizárólag arra szolgált, hogy megfélemlítsék őt.

14. A Testület megállapítása szerint a kérelmező igazoltatása és átvizsgálása jogszerű volt, nem sértette a magánélethez és személyes adatok védelméhez való jogát. Megállapította, hogy a rendőri tevékenység mind térben, mind időben korlátozott volt és jogellenes tevékenység megelőzése céljából történt. Mindenesetre azt is megállapította, hogy a kérelmező átvizsgálásának represszív célja volt, ezért sértette a kérelmező tisztességes eljáráshoz való jogát. Továbbá, az intézkedések végrehajtásának módja sértette a kérelmező emberi méltóságát.

15. Ezt követően a kérelmező panaszt tett a Budapesti Rendőr-főkapitányságon, vitatva az igazoltatás és átvizsgálás, valamint az intézkedések módjának jogszerűségét. Azt is hangoztatta, hogy a rendőrök elmulasztották igazolni magukat, nem adtak tájékoztatást az eljárás céljáról és nem tájékoztatták őt az intézkedésekkel szemben rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről sem.

16. 2014. június 20-án a rendőrkapitányság elutasította a kérelmező valamennyi panaszát, kivéve a rendőri eljárás során tanúsított magatartással kapcsolatos panaszt.

17. A kérelmező az elutasító határozat bírói felülvizsgálatát kezdeményezte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt. Az Alkotmánybíróságról szóló törvény 25. §-ra hivatkozva azt is kérte, hogy a

bíróság függesse fel az eljárást és indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Rendőrségről szóló törvény 30. § (1) – (3) bekezdésének és a Szolgálati szabályzat 26. §-nak alkotmányellenességét.

18. 2016. április 28-án a bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A bíróság megállapította, hogy a 2013. március 29-i intézkedési terv célja az volt, hogy ellenőrizze a Központ szabálytalan működését. A működési terv szerint a rendőrök feladata körözött személyek felkutatása és a vendégek személyazonosságának igazolása volt. A bíróság azt is megállapította, hogy az intézkedési terv alapja országos rendőrfőkapitány utasítása volt, melyben Magyarország egész területén fokozott ellenőrzést rendelt el 2013. január 16 és 2013. március 31. között, mely szerint “rendszeres ellenőrzést kell végrehajtani az Európai Unió irányába illegálisan használt migrációs útvonalakon, melynek során az illegális határátlépések megelőzésére szolgáló átvilágítási rendszereket kell alkalmazni (lsd. 5. pont fent). A bíróság megállapította, hogy nincs hatásköre felülvizsgálni a fokozott ellenőrzés elrendelését vagy az intézkedési tervet, és csak az egyedi rendőri intézkedés felülvizsgálatára van hatásköre. A bíróság azt állapította meg, hogy a szóba forgó rendőri intézkedések megfeleltek az alkalmazandó jogszabályoknak és az intézkedési tervnek. A bíróság nem foglalkozott a kérelmező alkotmányossági kérelmével.

19. A kérelmező nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a *Kúriához*.

RELEVÁNS JOGI KÖRNYEZET

20. A 2011. évi CLI törvény („az Alkotmánybíróságról szóló törvény”) vonatkozó rendelkezései a következők:

8. Bírói kezdeményezés egyedi normakontroll eljárás iránt

25. §

„(1) Ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
...”

9. Az alkotmányjogi panasz

26. §

„(1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán
a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha
a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és
b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.”

27. §

„Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

21. A (rég) Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. tárgybéli időszakban hatályos szövege a következőképpen rendelkezett:

Az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése, továbbá a Kúria eljárásának kezdeményezése önkormányzati rendelet felülvizsgálata iránt

155/B. §

„(1) A bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló

VIG kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET

eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

(2) A bíróság (1) bekezdés szerinti eljárását az a fél vagy beavatkozó kezdeményezheti, aki szerint a folyamatban lévő ügyében alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenes vagy nemzetközi szerződésbe ütközik.

(3) Az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

(4) Az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező és az eljárást felfüggesztő végzés, valamint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.”

22. Az 1994. évi XXXIV. tv. („a Rendőrségről szóló tv.”) vonatkozó rendelkezései a következők:

19. §

„(1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Fokozott ellenőrzés, ruházat, csomag és jármű átvizsgálása

30. §

„(1) A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(...)”

31. §

„(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a 29/B. § (1) bekezdésében meghatározott dolog elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

Elfogás és előállítás

33. §

„...“

(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;

...

(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

...”

23. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX.22.) BM rendelet („Szolgálati Szabályzat”) vonatkozó részei a következőket tartalmazzák:

Fokozott ellenőrzés

26. §

„(1) A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

(2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását

a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató,

b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékességi területén a bűnügyi vagy a rendészeti helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá

c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója

rendelheti el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően az államhatár őrzése (a továbbiakban: határőrizet), a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti főigazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány, a határrendészeti kirendeltség vezetője és a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója.

(4) A tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendeltet pedig a végrehajtását követően szolgálati előjárójának jelenti.”

24. A szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény tárgybeli időszakban hatályos rendelkezései a következők voltak:

Jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség

216. §

„(1) Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 8 CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

25. A kérelmező azt kifogásolta, hogy a rendőri igazoltatás és átvizsgálás sértette az Egyezmény 8. cikke által védett jogait.

Ez a cikk a következőképpen rendelkezik:

„1. Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy

bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.”

A. Elfogadhatóság

1. A felek előadásai

(a) A Kormány

26. A Kormány előadta, hogy a kérelmező nem merítette ki a hazai jogorvoslati lehetőségeit. Először is, nem nyújtott be a *Kúriához felülvizsgálati kérelmet* a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete ellen (Izd. a fenti 19. pontot) abból a célból, hogy jogorvoslatot kapjon a rendőrség eljárásának módja tekintetében. Ezt követően az Alkotmánybíróságról szóló törvény 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt kellett volna benyújtson az Alkotmánybírósághoz, a *Kúria* ítéletének megsemmisítése iránt. Ebben az eljárásban azzal érvelhetett volna, hogy a *Kúria* ítélete sértette az Alaptörvényben biztosított jogait, akár azért, mert a *Kúria* alaptörvény-ellenes jogszabályt alkalmazott (az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26.§ (1) bekezdés), vagy azért, mert a *Kúria* valamely jogszabály alaptörvény-ellenesen alkalmazott, vagy értelmezett (az Alkotmánybíróságról szóló törvény 27. §-a). Az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszban a kérelmező mind a rendőrség intézkedési tervét, mind az alapul szolgáló jogszabályt megtámadhatta volna.

(b) A kérelmező

27. A kérelmező a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság határozataira (Izd. 17. pont fent) hivatkozva azzal érvelt, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésével szemben nincs lehetőség bírói felülvizsgálatra. Ezen kívül, a szóban forgó fokozott ellenőrzés során foganatosított intézkedések a hazai joggal összhangban voltak. Ennél fogva ügyében nem volt esély egy bírósági eljárás során sikert elérni, ezért ezt nem lehet hatékony védelemnek tekinteni. Mi több, még ha *Kúria* a felülvizsgálati eljárásban meg is állapította volna a rendőri intézkedések jogellenességét, nem lett volna hatásköre az adott döntés megváltoztatására, pusztán annak megsemmisítésére.

28. Ami általában az alkotmányjogi panaszokat illeti, a kérelmező előadta, hogy az Alkotmánybíróságról szóló törvény 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság csak akkor köteles befogadni az alkotmányjogi panaszt, ha az Alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolja, vagy a kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű. Ezek az előfeltételek azonban szubjektívek, és az Alkotmánybíróság gyakorlatában e tekintetben nem ad megfelelő eligazítást.

29. Ami különösen az Alkotmánybíróságról szóló törvény 27. §-a alapján benyújtható alkotmányjogi panaszt illeti, a kérelmező előadta, hogy mivel a fokozott ellenőrzés során foganatosított intézkedések mindvégig megfeleltek a hazai jognak, ésszerűtlen és túlzott elvárás lenne vele szemben az a kötelezettség, hogy először reménytelen felülvizsgálati eljárást kezdeményezzen abból a célból, hogy ezt követően megtámadhassa az ennek során született bírói döntést.

30. A kérelmező azzal érvelt, hogy panasza nem a rendőri intézkedés jogellenességére, hanem a hatóságok által alkalmazott jogszabály alkotmányellenességére vonatkozott. Ennél fogva az egyetlen lehetőség alkotmányjogi panaszra az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (1) bekezdése alapján lett volna. A kérelmező azonban azon az alapon vitatta ennek hatékonyságát, hogy bár az Alkotmánybíróságnak jogában áll az alkotmányellenes jogszabály megsemmisítése, számos kivétel van e szabály alól, és egy alkotmányellenes rendelkezés megsemmisítéséről szóló döntés egyébként sem érintette volna az Alkotmánybíróság határozatát megelőzően létrejött jogviszonyokat.

2. A Bíróság mérlegelése

31. A hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítésére vonatkozó alapelveket a *Vučković and Others v. Serbia* ((előzetes kifogás) [NK], 17153/11 és 29 sz., 69-77.pontok, 25 March 2014) tartalmazza. A Bíróság különösen arra emlékeztet, hogy a 35. Cikk 1. pontja alapján csak abban az esetben járhat el egy adott ügyben, ha már valamennyi lehetséges hazai jogorvoslatot kimerítettek. A kérelmezők kötelesek a hazai bíróságok számára biztosítani annak lehetőségét, hogy alapvetően a Szerződő Államok tekintetében eljárva, megelőzzék vagy orvosolják az általuk állítólagosan megvalósított jogsértéseket. Ez a szabály azon a feltevésen alapul, hogy az állítólagos jogsértés tekintetében a hazai jogrendszerben hatékony jogorvoslat áll rendelkezésre. A 35. Cikk 1. pont szerint csak azokat a jogorvoslati lehetőségeket kell kimeríteni, melyek az állítólagos jogsértéssel kapcsolatosak és amelyek alkalmasak az állítólagos jogsértés orvoslására. Ezeknek a jogorvoslatok nemcsak elméletileg, hanem a gyakorlatban is megfelelően alkalmazandónak kell lenniük, és ennek hiányában nincs meg a megfelelő alkalmazhatóság és hatékonyság. Az alperes Államot terheli a bizonyítási kötelezettség abban a tekintetben, hogy ezek a feltételek teljesülnek (lsd. több más precedens mellett: *McFarlane v. Ireland* [NK], no. 31333/06, 107.pont, 10 September 2010). Azonban, amennyiben az adott jogorvoslat nem nyilvánvalóan hiábavaló, a sikerességével kapcsolatos pusztán kétség nem elég indok arra, hogy elmulasszák az igénybevételét (*Vučković and Others*, id. fent, 74. pont).

32. Ugyanakkor, tekintve, hogy emberi jogok védelméről van szó, a kimerítéssel kapcsolatos kötelezettséget bizonyos rugalmassággal kell kezelni, túlzott merevség nélkül (lsd. *Ringeisen v. Austria*, 16 July 1971,

§ 89, Series A no. 13). A kimerítés szabálya nem abszolút és nem is alkalmazható automatikusan; nagyon fontos, hogy betartatása során az eset összes körülményére figyelemmel legyünk (Izd. *Kozacioğlu v. Turkey* [NK], no. 2334/03, 40. pont, 19 February 2009)

33. Ami a jelen eset körülményeit illeti, a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező nem azzal érvelt, hogy a vele szemben alkalmazott rendőrsri intézkedés sértette a Rendőrségről szóló törvény rendelkezéseit, és a Rendőrségről szóló törvény ügyében alkalmazott rendelkezéseinek alkalmazását és értelmezését sem vitatta. A kérelmező a Bíróság eljárása során azt kifogásolta, hogy a jogszabályok (a Rendőrségről szóló törvény és a Szolgálati szabályzat – Izd. 22. és 23. pont fent) rendelkezései ellentétben állnak az Egyezményvel. Azzal érvelt, hogy az adott jogkör gyakorlása még abban az esetben is sérti az Egyezményt, ha azt a hazai joggal összhangban gyakorolják. Más szóval az igazoltatás és átvizsgálás a Rendőrségről szóló törvény és a Szolgálati szabályzat rendelkezéseinek együttes alkalmazásán alapult ugyan, és a Kulturális Központ tekintetében készült intézkedési terv is e két jogforráson alapult és egyik sem tekinthető a hatóságok (rendőrök) jogellenes, a fenti szabályoktól eltérő intézkedésének.

34. A bíróság megjegyzi azt is, hogy a kérelmező a hazai hatóságok előtt is a fentiekhez hasonlóan az alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket támadta és nem azt vitatta, hogy a rendőrség intézkedése megfelelt-e a szóbanforgó jogszabályoknak. A kérelmező ügyében eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azonban egyértelműen jelezte, hogy sem a fokozott ellenőrzés elrendelésének, sem az intézkedési tervnek a felülvizsgálatára nincs hatásköre, és kizárólag az egyedi rendőri intézkedést jogosult felülbírálni (Izd. 18. pont fent). Így a szóban forgó rendőrségi intézkedés felülvizsgálata, beleértve a *Kúria* felülvizsgálati eljárását is, pusztán arra terjedtek volna ki, hogy vajon a Rendőrségről szóló törvény 30. § (1) bekezdésében említett rendőrségi jogkörök (Izd. 22. pont fent) gyakorlása megfelelt-e a hazai jognak.

35. A Bíróság ezért úgy véli, hogy a bírói út rendelkezésre álló lehetőségeinek igénybevétele csak abban az esetben lett volna hatékony, ha a kérelmező kifogása arra irányult volna, hogy a jogaiba történt beavatkozás a Rendőrségről szóló törvény megsértésének eredményeként történt volna. Mivel a kérelmező nem állította, hogy az ellene foganatosított igazoltatás és átkutatás sértette a Rendőrségről szóló törvényt, a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság általi bírói felülvizsgálat nem eredményezhetett releváns vagy hatékony jogorvoslatot az Egyezményen alapuló panaszára és nem biztosított volna olyan jogorvoslatot, amelyet maga a jogszabály biztosított. Ennélfogva a Kormány által említett jogorvoslat – a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletének Kúria általi felülvizsgálata iránti kérelem – sem lett volna hatékony jogorvoslat. A Bíróság álláspontja szerint az adott körülmények között a kérelmezőtől nem volt elvárható

ennek a jogorvoslati lehetőségnek az igénybevétele, mivel az a panaszának lényegét nem érintette.

36. Ami a Kormánynak azt az érvét illeti, hogy a kérelmezőtől elvárható lett volna, hogy a Kúriához csakis abból a célból nyújtson be a Kúriához felülvizsgálati kérelmet, hogy ezzel lehetővé tegyen egy azt követő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (1) bekezdése és/vagy a 27. §-a alapján, a Bíróság a következő észrevételeket teszi.

37. A kérelmező kísérletet tett arra, hogy ügyét az Alkotmánybíróság elé terjessze. Először az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (2) bekezdése alapján nyújtott be panaszt. Amint azt a Bíróság korábban megállapította, ez a jogorvoslati lehetőség abban az esetben alkalmazható, ha a kérelmező jogait alkotmány-ellenes jogszabály alkalmazásával sértik meg, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás (Izd. *Karácsony and Others*, id. fent, 77. pont), mely a kérelmező panaszának lényege. Így, a kérelmező által elszenvedett sérelmet elviekben ilyen típusú alkotmányossági vizsgálatnak vetették volna alá. Az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (2) bekezdése alapján csak a törvény hatálybalépését követő 180 napon belül lehet panasszal élni, amely alaptörvény-ellenes (Izd. *Mendrei*, id. fent, 13 és 35. pontok). Mivel a Rendőrségről szóló törvény 1994. május 1-jén lépett hatályba (Izd. 11-12. pontok fent) és a kérelmező tekintetében a kifogásolt jogszabályt 2013. március 29-én alkalmazták, nyilvánvalóan a 180 napos határidő lejártát követően (v.ö. *Mendrei*, id. fent 35-41. pontok), a kérelmező kérelmét az Alkotmánybíróság befogadhatatlannak nyilvánította.

38. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a kérelmező sikertelenül kérelmezte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól, hogy kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását, annak megállapítása érdekében, hogy a Rendőrségről szóló törvény 30. § (1) – (3) bekezdése és a Szolgálati szabályzat 26. §-a alkotmányellenes (Izd. 17. pont fent).

39. A fenti körülmények figyelembevételével a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező benyújtotta a hazai bíróságoknak a jogszabályok alkotmányellenességére vonatkozó panaszát, így biztosítva a hazai hatóságok számára annak lehetőségét, hogy az állítólagos sérelmet orvosolják. Mindemellett az említett eljárások hatékonyságát a Kormány nem vitatta.

40. Ami azt a felvetést illeti, hogy a kérelmezőnek az alkotmányjogi panasz egyéb formáival is élnie kellett volna, a Bíróság megjegyzi, hogy a hazai jog általánosságban nem biztosítja azt a jogot, hogy az Alkotmánybíróság előtt támadjanak meg alaptörvény-ellenes jogszabályon alapuló jogerős ítéleteket (az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (1) bekezdése), vagy alaptörvény-ellenes ítéleteket (az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26.§ (1) bekezdése – Izd. 20. pont fent és *Mendrei*, id. fent, 13. pont).

41. Mindazonáltal, a kérelmező panasza, kizárólag arra a jogi környezetre vonatkozott, melynek együttes alkalmazása a fokozott ellenőrzés és rendőrségi hatáskörök tekintetében feltételezett túl tág hatáskört eredményezett, és amely közvetlen sérelmet jelentett, a bírósági út igénybevételének lehetősége nélkül. A Bíróság álláspontja szerint a kérelmezőtől nem volt elvárható, hogy további alkotmányjogi eljárásokat kezdeményezzen annak érdekében, hogy az alkalmazandó jog alapján hozott, és a kérelmező panaszára nem vonatkozó bírói döntést megtámadja.

42. A fenti megfontolások fényében a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy el kell utasítani a Kormány kifogását, melyet arra alapított, hogy a hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítése elmaradt.

43. Ezen kívül, a Bíróság megállapítja, hogy az Egyezmény 8. Cikke alapján benyújtott panasz nem nyilvánvalóan alaptalan és az Egyezmény 35. Cikkében felsorolt más elfogadhatatlansági ok sem áll fenn. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

B. Érdemi kérdések

1. A felek előadásai

(a) A kérelmező

44. A kérelmező azzal érvelt, hogy a rendőrség joga ahhoz, hogy a fokozott ellenőrzés alatt bárkit igazoltasson és átkutasson, beavatkozásnak minősül az Egyezmény 8. cikke alapján biztosított magánélet tiszteletben tartásához való jogba, és ez különösen azokra az intézkedésekre vonatkozik, melyeket indokolatlanul hajtanak végre, és alkalmas az adott személy megalázására. Mindemellett, a jelen esetben a kérelmező személyes adatait is rögzítették.

45. Hangoztatta, hogy a fokozott ellenőrzés törvényes célra, vagyis a közérdek védelmére hivatkozva rendelhetők el. Nem volt azonban világos, hogy milyen feltételek fennállása esetén rendelhető el egy ilyen ellenőrzés. A vonatkozó szabályok olyan tágan fogalmazzak, hogy a szükséges előfeltételek fennállása bármikor igazolható. Mi több, a kérelmező esetében nem tudhatta előre, hogy olyan körzetben tartózkodik, ahol fokozott ellenőrzés van hatályban és az rendőrség igazoltathatja és átkutathatja.

46. Mindemellett a kérelmező hangsúlyozta, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése alatt a rendőrségnek korlátlan joga van bárki igazoltatására és átvizsgálására, és nincs garancia a visszaélések megelőzésére. A rendőrség felhatalmazásának csak területi korlátja van, azonban semmi nem akadályozza meg, hogy az országos rendőrfőkapitány az egész ország területére fokozott ellenőrzést rendeljen el.

47. Végül, a jogszabály semmilyen különleges indokot nem tartalmaz abban a tekintetben, hogy milyen különleges ok indokolhatja az igazoltatást

és átvizsgálást, amennyiben elrendelték a fokozott ellenőrzést. Ennél fogva semmilyen rendőri intézkedés jogszerűsége és arányossága nem vitatható.

(b) A Kormány

48. A Kormány nem tett észrevételt az előadott panasz érdemével kapcsolatban.

2. A Bíróság mérlegelése

(a) Volt-e beavatkozás?

49. A Bíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló törvény feljogosítja a rendőrt arra, hogy az érintett területen bárkit igazoltasson és az adott személyt és a birtokában lévő bármilyen tárgyat fizikailag átvizsgálja. Az igazoltatás és átvizsgálás nyilvánosan történik, és ellenszegülés esetén rövid időtartamra személyi szabadság is korlátozható, amelyet az adott rendőri szervnél hajtanak végre (lsd. 22. pont fent) és szabálysértésnek minősül (lsd. 24. pont fent). A Bíróság úgy véli, hogy a magánélethez való jogba való beavatkozásnak minősülnek a jogszabály által lehetővé tett kényszerítő intézkedések (lsd. 22. pont fent), melyek célja, hogy az egyént arra kötelezzék, hogy bárhol, bármikor alávesse magát igazoltatásnak és ruházata és a birtokában lévő tárgyak átvizsgálásnak (lsd., *mutatis mutandis*, *Gillan and Quinton v. the United Kingdom*, no. 4158/05, 63. pont, ECHR 2010 (részletek)).

50. A kérelmezőt igazoltatta a rendőrség és a Rendőrségről szóló törvény rendelkezései alapján (lsd. 9. és 10. pontok fent) arra kötelezte, hogy személyes átvizsgálásnak vesse alá magát. A fenti indokok alapján a Bíróság úgy véli, hogy az ilyen átvizsgálás a 8. Cikk alapján védett magánéletbe való beavatkozásnak minősül. Az ilyen beavatkozás a 8. Cikk 2. pontja szerint akkor jogszerű, ha „törvényben meghatározott”, a 2. pontban felsorolt valamely legitim célt szolgálja és az említett cél vagy célok elérése „szükséges egy demokratikus társadalomban” (lsd. *Gillan and Quinton*, id. fent, 65. pont).

(b) “Törvényben meghatározott” volt-e a beavatkozás?

51. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a „törvényben meghatározott” kitétel azt feltételezi, hogy a jogalap „megismerhető” és „előre látható” kell legyen. Egy szabály hatása akkor „látható előre”, ha megfelelő pontossággal van megfogalmazva ahhoz, hogy lehetővé tegye azt, hogy az érintett egyén – ha szükséges, akkor szaktanács igénybevételével – ennek megfelelően alakítsa magatartását. Ezen kívül léteznie kell a hazai jogban jogi védelemnek a hatóságok Egyezményben védett jogokba való önkényes beavatkozásaival szemben. Ellentétes lenne a jogállamiság követelményével, ha a végrehajtó hatalomnak korlátlan jogkör biztosítanának az alapvető jogokat érintő területeken. Ennél fogva, az egyén

önkéntes beavatkozással szembeni védelme érdekében a jogszabálynak meg kell jelölnie azt a mérlegelési jogkört, amely a hatáskörrel rendelkező hatóságokat illeti, és megfelelően érthető módon meg kell fogalmazni azt is, hogy azt is, hogy ezt a jogkört milyen módon gyakorolhatja a hatóság, figyelemmel a szóban forgó legitim célokra (Izd. *Al-Nashif v. Bulgaria*, no. 50963/99, 119. pont, 20 June 2002, további hivatkozásokkal).

52. Nem vitatott, hogy a jelen ügyben érintett jogkör, vagyis a fokozott ellenőrzés során végzett igazoltatás és átvizsgálás a hazai jog rendelkezésein, azaz a Rendőrségről szóló törvény 30. § (1) (3) bekezdésein alapul (Izd. 22. pont fent). Ezen kívül a Szolgálati szabályzat, amely miniszteri rendelet, további szabályokat tartalmaz a fokozott ellenőrzés vonatkozásában (Izd. 23. pont fent).

53. A kérelmező azonban azzal érvelt, hogy a Szolgálati szabályzat indokolatlanul tág felhatalmazást adott a fokozott ellenőrzés elrendelésére, és a Rendőrségről szóló törvény a rendőröknek korlátlan jogot biztosít arra, hogy bárkit igazoltassanak és átvizsgáljanak, amennyiben fokozott ellenőrzést rendeltek el.

54. A Bíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy a Szolgálati szabályzat 26. § (2) bekezdésében említett vezető rendőrségi tisztségviselők (Izd. 23. pont fent) az általuk megjelölt bármilyen terület tekintetében jogosultak fokozott ellenőrzés elrendelésére. Bár ennél fogva a fokozott ellenőrzés földrajzi területe korlátozott, az országos rendőr-főkapitány Magyarország egész területére is jogosult fokozott ellenőrzést elrendelni, mint ami egyébként a jelen ügyben is történt (Izd. 5. pont fent).

55. Mindemellett, a jogszabály nem adja meg a felhatalmazás időbeli korlátját, amely úgy tűnik meg is hosszabbítható.

56. A jogszabály nem tartalmaz olyan követelményt, hogy a fokozott ellenőrzés csak akkor minősül szükségesnek, amennyiben megfelel az elrendelése során meghatározott céloknak. Ennek folytán a fokozott ellenőrzést elrendelő rendőrségi vezető tisztségviselő nem köteles felmérni és megindokolni az intézkedés arányosságát. Bár a fokozott ellenőrzést elrendelő vezető tisztségviselő köteles a tervezett fokozott ellenőrzést a előzetesen, az elrendeltet pedig a végrehajtását követően szolgálati előjárójának jelenteni (Izd. a Szolgálati szabályzat 26. § (4) bekezdését, id. fent, 23. pont), sem a végrehajtó hatalom szervezetén belül, sem attól független szervezet keretében nem ellenőrzik, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének jogát miként gyakorolják.

57. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a fokozott ellenőrzést elrendelő döntést utólag bíróság előtt sem lehet megtámadni. Amint azt a 2016. április 28. napján hozott ítélet kimondta, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak nincs hatásköre a fokozott ellenőrzés elrendelésének és az annak alapján készült intézkedési tervnek az elbírálására (Izd. 17. pont fent).

58. A fentiek alapján a Bíróság álláspontja szerint a jogalkotó elmulasztotta a valódi korlátok vagy ellenőrzési jogok beépítését, amikor a fokozott ellenőrzés elrendelésére feljogosította a végrehajtó hatalmat gyakorló szervet.

59. Ami az ilyen ellenőrzési jogok gyakorlását illeti, a Bíróság felhívja a figyelmet arra tényre, hogy a jelen ügyben a Budapest VI. kerületi rendőrkapitányság 2013. március 29-én intézkedési tervet készített a Kulturális Center fokozott ellenőrzésére, annak érdekében, hogy a központ működésével kapcsolatos szabálytalanságokat és más illegális tevékenységeket megelőzzék. (lsd. 6. pont fent). Amint a hazai eljárásban megállapították (lsd. 17. pont fent), az intézkedési terv alapja az országos rendőr-főkapitány által az egész ország területére 2013. január 16. – és március 31. közötti időszakban elrendelt fokozott ellenőrzés volt, mely szerint „rendszeres ellenőrzést kell végrehajtani az Európai Unió irányába illegálisan használt migrációs útvonalakon, melynek során az illegális határátlépések megelőzésére szolgáló átvilágítási rendszereket kell alkalmazni” (lsd. 5. pont fent). A Bíróság álláspontja szerint az egész ország területére vonatkozó fokozott ellenőrzés és a fokozott ellenőrzés elrendelésén alapuló, a Kulturális Központ tekintetében végrehajtott szóban forgó rendőri intézkedés célja közötti ellentmondás bizonyítja, hogy a jogalkotó nem épített be a jogszabályba olyan követelményt, amely szerint a fokozott ellenőrzés végrehajtására szolgáló intézkedéseknek összhangban kell lenniük a fokozott intézkedés céljával.

60. A Bíróság ezen kívül figyelemmel van az eljáró rendőr jogosítványaira is, melyet a Rendőrségről szóló törvény 30. §-a szabályoz (lsd. 22. pont fent). A Rendőrségről szóló törvény feljogosítja a rendőröket a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők igazoltatására és átvizsgálására, bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében. A jogszabály nem írja elő azt, hogy a fenti intézkedéseket azok tekintetében lehet végrehajtani, akiket valamely jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítanak. Így az eljáró rendőr nem köteles bizonyítani, hogy az intézkedéssel érintett személy tekintetében észszerűen feltételezhető gyanú áll fenn. A jogszabályban szereplő egyetlen előfeltétel az, hogy az igazoltatás és átvizsgálás célja a Rendőrségről szóló törvény 30. §-ában foglalt céloknak kell megfeleljen. Amint azt a jelen eset bizonyítja, a gyakorlatban az eljáró rendőr szabad mérlegelésétől függ, hogy a fokozott ellenőrzéssel érintett területre belépők közül kivel szemben alkalmaz intézkedést.

61. A Bíróság azt is megállapítja, hogy bár az érintett a vele szemben alkalmazott rendőri intézkedést megtámadhatja ugyan a rendőrség, majd azt követően bíróság előtt, a jelen ügy bizonyítja, hogy ezek a jogorvoslati lehetőségek csak annak vizsgálatára korlátozódnak, hogy az adott eljárás lebonyolítása miként valósult meg, és nem terjednek ki az igazoltatás és

átvizsgálás szükségességének kérdésére. Általánosságban elmondható tehát, hogy mivel a rendőr nem köteles bizonyítani, hogy az igazoltatott és átvizsgált személynek bármi köze lenne a Rendőrségről szóló törvény 30. §-ban említett bármely tevékenységhez, lehetetlen feladatnak tűnik annak bizonyítása, hogy az eljáró rendőr túllépte hatáskörét amikor egy erre kijelölt területen egy adott személlyel szemben fokozott ellenőrzést hajtott végre.

62. Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelésével és a rendőri intézkedéssel kapcsolatban semmilyen valódi korlátozás vagy felügyeleti lehetőség nem áll fenn, a Bíróság álláspontja szerint a hazai jog nem tartalmaz megfelelő biztosítékokat az érintett személy számára az önkényes beavatkozással szembeni védelemre. Ezért az Egyezmény 8. Cikke szempontjából a kifogásolt intézkedések nem voltak „törvényben meghatározottak”.

63. Ebből következik, hogy az említett rendelkezést megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKK 1. PONTJÁNAK ÉS 13. PONTJÁNAK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSZEGÉSE

64. A kérelmező azt is kifogásolta, hogy az igazoltatás sértette a szabadsághoz és biztonsághoz való jogát, és nem állt rendelkezésére hatékony jogorvoslat a magánéletébe való beavatkozás tekintetében.

65. A kérelmező az Egyezmény 5. Cikk 1. pontjára és a 13. pontjára hivatkozott, amelyek a következőképpen rendelkeznek:

5. Cikk 1. pont

„1. Mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra. Szabadságától senkit sem lehet megfosztani, kivéve az alábbi esetekben és a törvényben meghatározott eljárás útján:

- a) törvényes őrizetben tartás az illetékes bíróság által történt elítélést követően;
- b) olyan személy törvényes letartóztatása vagy őrizetbe vétele, aki nem tesz eleget a bíróság törvényes rendelkezésének, illetőleg a törvény által megállapított kötelezettség teljesítésének biztosítása céljából történő letartóztatás vagy őrizetbe vétel;
- c) törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy e bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésében vagy annak elkövetése után a szökésben;
- d) a kiskorú őrizetbe vétele törvényes rendelkezés alapján nevelési felügyelet céljából vagy törvényes őrizetben tartása az illetékes hatóság elé állítás céljából;
- e) törvényes őrizetbe vétel fertőző betegségek terjedésének megakadályozása céljából, valamint elmebeteg, alkoholisták, kábítószer-élvezők vagy csavargók őrizetbe vétele;
- f) törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel az országba való jogtalan belépés megakadályozása céljából vagy olyan személy törvényes letartóztatása vagy őrizetbe vétele, aki ellen intézkedés van folyamatban kiutasítása vagy kiadatása céljából.”

13. Cikk

„Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.”

A. A felek előadásai

66. A kérelmező hangoztatta, hogy a rendőri igazoltatás és átvizsgálás eredményeképpen az 5. Cikk 1. pontja értelmében megfosztották szabadságától. Mivel szabadságától jogalap nélkül fosztották meg, ezért az eljárással megszegették az említett rendelkezést.

67. A Kormány nem tett észrevételt a kérelmező panaszára.

68. A Res Publica hangsúlyozta, hogy a nemzetközi intézményeknek kivételes jelentősége van valamely ténylegesen elkövetett vagy lehetséges bűncselekménnyel kapcsolatos ésszerű gyanú fennállása hiányában végrehajtott rendőrségi átvizsgálás, és abban a tekintetben, hogy valamely területet minden alapos indok nélkül biztonsági szempontból való kockázatosnak minősítsenek. A harmadik fél beavatkozó álláspontja szerint a minden gyanút nélkülöző igazoltatás és átvizsgálás hatalommal való visszaéléshez vezethet. Az önkényesség megelőzése érdekében az igazoltatás és átvizsgálás jogával kapcsolatban még akkor is megfelelő garanciákat kell előírni, ha az legitim célt szolgál.

B. A Bíróság mérlegelése

69. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az 5. Cikk első pontja nem a mozgásszabadság korlátozására vonatkozik, mely jogot a 4. Kiegészítő jegyzőkönyv 2. pontja tartalmazza. Annak megállapítása érdekében, hogy valakit az 5. Cikk 1. pontjában foglaltak értelmében „megfosztottak-e a szabadságától”, a kiindulási pont az adott személy adott helyzete kell legyen, és egy egész sor körülményt kell figyelembe venni, úgymint a szóbanforgó intézkedés fajtáját, időtartamát, hatását és módját. Valamely szabadságtól való megfosztás és az adott szabadság korlátozása közötti különbség az adott intézkedés intenzitásától függ és nem természetétől vagy mibenlététől (Izd. *Austin and Others v. the United Kingdom* [NK], nos. 39692/09 and 2 others, § 57, ECHR 2012).

70. A Bíróság megállapítja, hogy bár a kérelmezővel szemben alkalmazott rendőri intézkedés időtartama rövid volt, ez alatt az idő alatt teljesen megfosztották mozgásszabadságától. Köteles volt a Kulturális Központ területén maradni, és alávetni magát az igazoltatásnak és átvizsgálásnak, ellenállása esetén a rendőrség a kérelmező előállítására volt jogosult, és szabálysértési eljárás indulhatott volna ellene (Izd. a

Rendőrségről szóló törvény 33. § (2) bekezdés a) pontját, és a Szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény 216. §-át, melyeket a fenti 22. és 24. pont tartalmaz). Ez a kényszerítési elem az 5. Cikk 1. pontjában említett szabadságtól való megfosztásra utal (Izd. például *Foka v. Turkey*, no. 28940/95, § 78, 24 June 2008).

71. Azonban, tekintettel az Egyezmény 8. Cikkével kapcsolatban tett megállapításokra, különösen arra, hogy a hazai jog nem tartalmaz biztosítékokat az önkényes beavatkozással szemben a fokozott ellenőrzés tekintetében (Izd. 62. pont fent), szintén hiányzik a független és érdemi ellenőrzés és felülvizsgálat lehetősége (Izd. 56-57. pont és 61. pont fent), a Bíróság úgy véli, hogy a jelen ügy körülményei között nincs szükség az elfogadhatóság és az érdemi kérdések tekintetében külön vizsgálni a kérelmezőnek az Egyezmény 5. Cikk 1. pontja és a 13. Cikke alapján előterjesztett kérelmeit.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

72. Az Egyezmény 41. Cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

73. A kérelmező 1.000 Euró nem vagyoni kár megtérítését kérte.

74. A Kormány vitatta a követeléseket.

75. A Bíróság a teljes összeget plusz az arra eső esetleges adókat megítéli a kérelmezőnek.

B. Költségek és kiadások

76. A kérelmező a Bíróság előtti eljárással kapcsolatban 4.080 Euró költség megtérítését kérte, amely az ügyvédjének munkadíja, harmincnégy ügyvédi munkaóra 120 Euró óradíj alapulvételével.

77. A Kormány vitatta ezt a követelést és azzal érvelt, hogy túlzottnak tartja.

78. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak abban az esetben tarthat igényt költségeinek megtérítésére, ha bizonyítást nyert, hogy azok ténylegesen felmerültek és összegük ésszerű. A jelen ügyben a Bíróság, tekintettel az ügy aktájában található valamennyi iratra és a fenti kritériumokra, a Bíróság úgy véli, hogy összesen 4.080 Euró összeg plusz

az erre eső, a kérelmezőnek esetlegesen felszámított adó megítélése tekinthető észszerűnek.

C. Késedelmi kamat

79. A Bíróság megfelelőnek véli, hogy a késedelmi kamat alapjául az Európai Központi Bank által megállapított marginális hitelkamat láb szolgáljon, amelyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTIEK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatónak *nyilvánítja* a 8. Cikk alapján benyújtott kérelmet;
2. *Úgy dönt*, hogy megsértették az Egyezmény 8. Cikkét;
3. *Úgy dönt*, hogy az Egyezmény 5. Cikk 1. pontja és a 13. pontja alapján benyújtott kérelem elfogadhatóságának és érdemének vizsgálatára nincs szükség;
3. *Úgy dönt*,
 - (a) hogy az alperes Állam az ítélet jogerőre emelkedésétől (Egyezmény 44. Cikk 2. pont) számított három hónapon belül az alábbi összegek alperes állam valutájára a fizetés időpontjában átszámított ellenértékét fizesse meg a kérelmezőnek:
 - (i) 1.000 Euró és az erre eső valamennyi adó, nem-vagyoni kár jogcímén
 - (ii) 4.080 Euró és a kérelmezőre ezzel kapcsolatban kiszabható valamennyi adó, költségtérítés jogcímén
 - (b) hogy a fent említett három hónapos időszak lejáratára és a kiegyenlítés közötti időtartamra egyszerű kamatként az Európai Központi Bank által megállapított marginális hitelkamat láb szolgál, amelyhez három százalékpontot kell hozzáadni;

Készült angol nyelven, kihirdetve 2021. január 14. napján, írásban, a Bíróság Szabályainak 77. § 2. és 3. pontja alapján.

Abel Campos
Jegyzőkönyv-vezető

Ksenija Turković
Elnök